

Newsletter

Greener Aberystwyth Group

www.aber-gag.org.uk

No. 9 November 2011

Editor: Laurie Wright

The woodland way to a healthy life!

A radical approach to helping a variety of mental and physical conditions is being trialled Wales.

Forestry Commission Wales (FC Wales) has funded **Coed Lleol**, a Wales-wide initiative to reconnect people and woodlands in Wales, to run two innovative pilot programmes in Aberystwyth and Treherbert which are being heralded as the first steps towards creating a “Natural Health Service”.

The programmes are based on the natural environment’s ability to improve health and wellbeing by reducing stress and providing opportunities for exercise. Over the last year Coed Lleol has run a successful project in the Aberystwyth area in partnership with the National Exercise Referral Scheme, MIND Aberystwyth, Ymlaen Ceredigion and the Penparcau Family Centre. The activity groups have undertaken walks, Nordic Walking, bushcraft, woodland management tasks, games and crafts, and have explored many places including the Forestry Commission woodlands “Gogerddan” and “Nant yr Arian”, the Woodland trust site “Coed Geufron” near Glan yr Afon, and Parc Natur Penglais LNR (Local Nature Reserve).

Aberystwyth is surrounded by a diverse landscape and wild places in and around the town. The woods provide places to relax and let go of stress, be active, to connect with history, learn new skills and get familiar with our native plants and animals.

The pilot project has highlighted the benefits of this approach and demonstrated that the gym isn’t the only place to go to get fit!

One participant referred through the National Exercise Referral Scheme said “*I have met a lot of new people, had more exercise and learnt lots about wildlife and woodlands. I have also found new places to visit again alone or with friends*”

The good news is that this pilot project is set to continue over the winter with new funding from the Forestry Commission Wales and the Countryside Council for Wales.

If you would like to find out more please do get in touch with: Zena Wilmot, Coed Lleol, Unit 6 Dyfi Eco Parc, Machynlleth, SY20 8AX Tel: 0846 4560342 or email: zenawilmot@smallwoods.org.uk
Website: www.coedlleol.org.uk

Aberystwyth Street Trees since 2005

GAG started looking at trees some five years ago, in 2005, and when we walked the streets of Aberystwyth, Penparcau, Waunfawr and Llanbadarn we discovered some 454 trees of various shapes, sizes, ages and type growing in tarmac, in pavements, in grass verges and in adjoining flower beds.

We encountered several notable specimens which are well worth a second glance – the two Horse Chestnuts and Sessile Oaks of Alexandra Rd, the two Copper Beeches of Llanbadarn Rd, the Sweet Chestnut at the east end of North Rd, the two superb Black Poplars at the top of Penglais Hill, and the Western Red Cedars of Min-y-Ddol, to name but a few.

Five years on, in 2010, we repeated our survey of 2005 to see how well our street trees had survived and to determine what changes, if any, had taken place over the interim period. We found the great majority (373) of the trees we counted in 2005 were still present on site, virtually unchanged and thriving, but an unexpectedly large number (81, or 16%) were either damaged, stressed, or no longer present. In retrospect it is difficult and often impossible to determine why a tree should fail. It can be for any number of reasons: succumbing to an adverse environment, or just being felled and removed. Nevertheless, we were still able to record and describe the circumstances which we observed on site, and draw conclusions.

The results outlined below show that the Aberystwyth tree resource is far from being a static entity: it is both dynamic and evolving. It is for the reader to decide if the changes outlined here are sufficiently robust to ensure the survival of our street tree resource in the long term:-

Trees in 2010 (compared with trees found in 2005):

Tree present & thriving	373
Tree present, damaged or stressed	15
Tree present, dead	5
Tree absent, replaced	16
Tree absent, not replaced	21
<i>Plot Developed, change of use:</i>	
New pavement	5
Garage Forecourt	2
Flower Garden	9
Grass Verge	4
New roundabout	1
Bus stop	1

Compensating in part for these losses we found, in addition to the 16 new trees introduced as replacements, a further 38 young trees planted at new locations – in Aberystwyth(2), in Penparcau village green alongside Neuadd Goffa (8), and in Llanbadarn Fawr associated with the development of the Welsh Assembly Government and County Council buildings fringing the Boulevard St Briec (22), and at Heol y Bont (8). Within a matter of weeks one of these new trees had died and another was vandalised and had to be removed.

The full text of the 2010 follow-up survey can be accessed via the *Street Trees* page of the GAG website. Our thanks to the Town Council for lending us a laptop to help with tree and green space records

Peter Walters-Davies

Trees Lost and Gained in 2011

New trees in Iorwerth Ave and St David's Road were planted in the spring. This summer, the developers of the new Student Health Centre on Penglais submitted a plan to plant new trees in place of the pines which were felled last year (see Newsletter 9).

In September, the whitebeam (*Sorbus thibetica* 'John Mitchell') on the corner of Terrace Road and North Parade fell victim to an overnight gale. The iron grids surrounding the roots of many trees have now been replaced by "red mats" of the type seen in the photo.

GAG is investigating the potential for more trees along Boulevard St Brieuic to complement the new planting alongside the CCC and WG offices. More trees would justify use of the name "Boulevard".

Aberystwyth Botanical Society

Interested in plants? The newly-formed Aberystwyth Botanical Society held a walk at Ynyslas Dunes on 22nd October. The next meeting will probably be on woodland mosses on the 5th November but details are not finalised yet. If you would like details of this and future meets, send an e-mail to: fay.newbery@btpopenworld.com.

Shared Earth Trust

One day courses on subjects including wood carving, bench making, and forest gardening are being organised by the Shared Earth Trust near Lampeter in October-November (no charge, but donations welcomed). For details, phone Mara Morris (01570 493358) or e-mail info@shared-earth-trust.org.uk. Details of other courses and activities on: <http://www.shared-earth-trust.org.uk>

AU Campus Trees leaflet

The Sports Centre of Aberystwyth University has produced a leaflet of *Campus Walks* of 20, 30 and 40 minutes duration.

An accompanying *Tree Directory* leaflet gives informative descriptions of 51 different trees which are to be found along the routes. Leaflets available from the Sports Centre, which is also the starting point for the walks.

Parc Natur Penglais

Green Flag Community Award Winner
2011/2012

Parc Natur Penglais

GAG congratulates Parc Natur Penglais on being given a Green Flag Award at a ceremony at the Royal Welsh Show in July. Here is an extract from the judge's report: *Parc Natur Penglais in Aberystwyth is an excellent area of open green space. The three interpretation panels are excellent. The view from the park overlooking the town and to the Irish Sea is without doubt one of the finest in Wales. This is a site of quality in every respect.* More details of the award on:

<http://www.keepbritaintidy.org/GreenFlag/GreenFlagAwardSites/Wales/Default.aspx?parkID=1639>

The AGM of Parc Natur Penglais will be held on **23 November at 7.30 p.m.** in St Paul's Centre, Queens Road Aberystwyth (Octagon room). Guest speaker Zena Wilmot (Coed Lleol) will talk on *Woodlands for Health*.

GAG AGM – Wed 9 November

Pete Frost (CCW Senior Urban Officer) will give a talk entitled *How Green is your Town? The value of trees and green spaces in urban areas* at the 2011 AGM, **Wednesday 9th November 7.30 pm** in St Paul's Centre, Queens Road Aberystwyth (Octagon room).

All Welcome. Coffee/tea and biscuits served

Cylchlythyr

Rhifyn 9 Tachwedd 2011

Golygydd: Laurie Wright

Grŵp Aberystwyth Gwyrddach

www.abergag.org.uk

Ffordd y coed i fyw yn iach!

Mae ffordd hollol newydd o helpu gyda nifer o broblemau meddyliol a chorfforol ar brawf yng Nghymru.

Rhododd Comisiwn Coedwigaeth Cymru grant i **Coed Lleol**, sy'n fenter dros Gymru gyfan i ail-gysylltu pobl a choedlannau, er mwyn cynnal dwy raglen beilot arloesol yn Aberystwyth a Treherbert, a groesawir fel y camau cyntaf tuag at greu "Gwasanaeth Iechyd Naturiol".

Sail y rhaglenni yw'r ffaith bod y corff yn gallu ennill iechyd a daioni trwy leddfu dirboen a chael ymarfer corfforol. Yn ystod y flwyddyn yma, mae Coed Lleol wedi cynnal prosiect llwyddiannus yn ardal Aberystwyth mewn cydweithrediad gyda'r Cynllun Atgyfeirio Cenedlaethol ar gyfer Ymarfer Corfforol; MIND Aberystwyth; Ymlaen Ceredigion; a Chanolfan Deuluoedd Penparcau. Bu gweithgareddau cerdded, "Nordic walking", byw yn y gwylt, rheoli coedlannau, gemau a chreffftau. Trefnwyd ymweliadau â nifer o lefydd gan gynnwys coedlannau'r Gogerddan a Nant yr Arian (Comisiwn Coedwigaeth); safle Coed Cadw ger Glanrafon; a Pharc Natur Penglais.

Mae tirwedd amrywiol a llefydd gwyllt tu fewn ac o amgylch Aberystwyth. Mae'r coed yn cynnig lle i ymlacio a lleddfu dirboen, i ymarfer, i gysylltu gyda hanes, i ddysgu sgiliau newydd ac i ddod yn gyfarwydd â phlanhigion ac anifeiliaid Cymru.

Mae'r rhaglen beilot wedi amlygu gwerth y ffordd hon, a dangos nad y "gym" yw'r unig lle i gadw yn heini!

Dyweddodd cyfranogwr a ddaeth trwy'r Cynllun Atgyfeirio Cenedlaethol ar gyfer Ymarfer Corfforol: "Rydw i wedi cwrdd â llawer o bobl newydd, cael mwy o ymarfer, a dysgu llawer am fywyd gwyllt a choedlannau. Hefyd, rydw i wedi darganfod llefydd i fynd yr eilwaith, ar fy mhen fy hun neu gyda ffrindiau."

Newyddion da: bydd y prosiect peilot hwn yn mynd ymlaen trwy'r gaeaf, oherwydd grant newydd can y Comisiwn Coedwigaeth Cymru a Chyngor Cefn Gwlad Cymru.

Os hoffech gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:
Zena Wilmot, Coed Lleol, Unit 6 Dyfi Eco Parc,
Machynlleth, SY20 8AX Tel: 0846 4560342; e-bost:
zenawilmot@smallwoods.org.uk
Wefan: www.coedlleol.org.uk

Coed Strydoedd Aberystwyth 2005

Dechreuodd GAG arolwg coed ryw bum mlynedd yn ôl, yn 2005. Pan gerddom ni drwy strydoedd Aberystwyth, Penparcau, Waunfawr a Llanbadarn, fe ddaethom ar draws 454 coeden amrywiol o ran siâp, math ac oedran, oedd yn tyfu mewn tarmac, palmentydd, ymylon ffyrdd a mewn borderi gerllaw.

Fe welsom ni sawl coeden arbennig sy'n haeddu sylw – y ddwy farchgastan (Horse Chestnut) a'r derw digoes (Sessile Oaks) yn Ffordd Alecsandra, y ddwy ffawydden goprog (Copper Beech) yn Ffordd Llanbadarn, y Gastanen (Sweet Chestnut) ar ben dwyreiniol Ffordd y Gogledd, y ddwy aethnen ddu (Black Poplar) odidog ar ben uchaf Penglais, a'r cedrwydd cochion (Western Red Cedars) yn Min-y-Ddôl, heb enwi mwy.

Pum mlynedd yn ddiweddarach, yn 2010, gwnaethom ein harolwg o'r newydd er mwyn gweld beth oedd hanes ein coed, a darganfod pa newidiadau oedd wedi digwydd, os o gwbl, yn y cyfnod. Darganfyddwyd fod rhan fwyaf (373) y coed gafodd eu cyfrif yn 2005 yn dal yna, yn iach a heb newid bron, ond bod nifer annisgwyl (81 sef 16%) wedi eu difrodi, o dan straen neu wedi diflannu. Wrth edrych yn ôl, mae'n anodd, neu weithiau yn amhosibl, gweld pam mae coeden wedi methu. Mae nifer o resymau y bosibl: ildio i amgylchiadau anffafriol, neu gael ei thorri a'i dileu. Serch hynny, fe wnaethon ni gofnodi a disgrifio'r sefyllfaoedd oedd i'w gweld, a dod i gasgliadau.

Mae'r crynhoad isod yn dangos bod coed Aberystwyth ymhell o fod yn ddigymffwrdd. Rhaid i'r darlennydd benderfynu a ydy'r newidiadau a restrir yma yn ddigon da i sicrhau parhad ein coed yn y tymor hir:-

Coed yn 2010 (o'u cymharu â choed yn 2005):

Coeden bresennol ac iach	373
Coeden wedi ei difrodi neu o dan straen	15
Coeden bresennol ond wedi marw	5
Coeden absennol, un arall yn ei lle	16
Coeden absennol heb gael un arall	21
<i>Safle wedi datblygu neu wedi newid:</i>	
Palmant newydd	5
Blaen-gwrt garej	2
Gardd flodau	9
Porfa ar ymyl ffordd	4
Cylchfan newydd	1
Safle bysiau	1

Fel cymhwysiad rhannol am y colledion yma, fe welom ni, yn ogystal a'r 16 coeden wedi eu plannu yn lle coed eraill, 38 coeden ifanc arall wedi eu plannu mewn llefydd newydd: Aberystwyth (2); Penparcau wrth ymyl y Neuadd Goffa (8); Llanbadarn Fawr, mewn cyswllt ag adeiladau newydd Llywodraeth y Cynulliad a'r Cyngor Sir, yn Boulevard de St Briec (22); ac yn Heol y Bont (8). Ymhenn ychydig o wythnosau, bu farw un o'r coed newydd hyn, a difrodwyd un arall gan fandaliaid fel bod rhaid ei thynnu allan.

Gellir darllen yr arolwg 2010 i gyd trwy ddolen ar dudalen *Coed yn ein Strydoedd* ar wefan GAG. Diolch i Gyngor y Dref am roi benthyg gluniadur i helpu gyda chofonodion y coed a'r manau gwyrdd.

Peter Walters-Davies

Coed a gollwyd/enillwyd yn ystod 2011

Plannwyd coed newydd yng Nghoedlan Iorwerth a Heol Dewi Sant yn y gwanwyn. Yr haf yma, cyflwynodd datblygwyr y Ganolfan Iechyd newydd ar Benglais gynllun i blannu coed newydd yn lle'r pinwydd gafodd eu torri lawr y llynedd (gw. Cylchlythyr 9).

Ym mis Medi, torrwyd cerddinen wen (*Sorbus thibetica* 'John Mitchell') ar gornel Ffordd y Môr a Rhodfa'r Gogledd mewn storm yn y nos. Erbyn hyn, rhoddwyd "matiau coch" (fel yn y llun) yn lle'r gridiau haearn oedd o gwmpas gwreiddiau llawer o goed.

Mae GAG yn gofyn am ragor o goed ar hyd Boulevard de St Brieuç, i gydfynd â'r rhai blannwyd o flaen swyddfeydd y Cynulliad a'r Cyngor Sir. Byddai ychwaneg o goed yn cyfiawnhau'r enw "Boulevard".

Cymdeithas Lysieuegol Aberystwyth

Oes gennych chi ddiddordeb mewn planhigion? Aeth Cymdeithas Lysieuegol Aberystwyth, sydd newydd gael ei sefydlu, ar daith gerdded yn nhwyni Ynyslas ar Hydref 22. Mae'n debyg y bydd y daith nesaf ynghlŷn â mwsoglau ar 5 Tachwedd, ond ni phenderfynnwyd eto. Os am gael manylion o'r teithiau, anfon e-bost at: fay.newbery@btopenworld.com.

Ymddiriedolaeth Shared Earth

Cynhelir cyrsiau undydd ar bynciau fel cerfio coed, gwneud meinciau a garddio mewn fforestydd gan Ymddiriedolaeth Shared Earth ger Llambed ym misoedd Hydref-Tachwedd. Does dim tâl, ond fe goesawir rhoddion. Am fanylion, ffoniwch Mara Morris (01570 493358) neu anfonwch e-bost: info@shared-earth-trust.org.uk. Manylion cyrsiau eraill ar: <http://www.shared-earth-trust.org.uk>

Pamffled ar Coed Campws y Brifysgol

Mae Canolfan Chwareuon Prifysgol Aberystwyth wedi cynhyrchu pamffled sy'n disgrifio teithiau cerdded o 20, 30 neu 40 munud o gwmpas y campws.

Mae pamffled ychwanegol o'r enw *Tree Directory* yn cynnig gwybodaeth ar 51 coeden sydd i'w gweld ar hyd y teithiau. Mae'r pamffledi ar gael yn y Ganolfan, sydd hefyd yn fan cychwyn y teithiau.

Parc Natur Penglais

Green Flag Community Award Winner
2011/2012

Parc Natur Penglais

A national award recognising high quality green spaces that are managed by voluntary and community groups.

Mae GAG yn llongyfarch Parc Natur Penglais am ennill Gwobr Green Flag. Cyflwynwyd yr wobwr yn y Sioe Frenhinol ym mis Gorfennaf. Dyma ran o adroddiad y barnwr:

Mae Parc Natur Penglais yn ardal ardderchog o lefydd gwyrdd agored. Mae'r tri panel sy'n enwi cyfarwyddnodau yn ardderchog. Mae'r olygfa o'r parc dros y dref a Môr Iwerddon yn un o oreuon Cymru. Dyma safle o safon ym mhob ffordd. Rhagor o fanylion ar:

<http://www.keepbritaintidy.org/GreenFlag/GreenFlagAwardSites/Wales/Default.aspx?parkID=1639>

Cynhelir Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol PNP ar **23 Tachwedd am 7.30 y.h.** yng Nghanolfan St Paul (ystafell Octagon). Bydd y siaradwr gwadd, Zena Wilmot (Coed Lleol) yn siarad ar y pwnc *Woodlands for Health*.

Cyfarfod Cyffredinol Blynnyddol GAG – Mercher 9 Tachwedd

Bydd Pete Frost (Swyddog Uwch CCGC am faterion dinesig) yn siarad ar y pwnc *How Green is your Town? The value of trees and green spaces in urban areas*. Cofiwch: **Mercher 9fed Tachwedd 7.30 y.h.** yng Nghanolfan St Paul (ystafell Octagon).

Croeso i bawb. Coffi/te a bisgedi